

...

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:

10.Gf.40.325/2023/4.

A felperes:

felperes1

felperes címe

A felperes képviselője:

dr. Kohlmann Katalin kamarai jogtanácsos

Az alperes:

alperes1 alperes címe

Az alperes képviselője:

Dr. Harsányi István Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Harsányi István ügyvéd)

cím1

A per tárgya:

jogosulatlan finanszírozás visszafizetése

Az elsőfokú bíróság:

Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

36.G.41.888/2022/22-I.

A fellebbezést benyújtó fél:

felperes és alperes

Í t é l e t

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;

a peres felek a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk kötelesek viselni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Felperes keresetében kérte kötelezni az alperest a peres felek között 2012. október 16. napján kelt közvetítői szerződésből eredő fizetési kötelezettség teljesítése jogcímén az részvénytáraság¹ végső kedvezményezett jogosulatlan forrásfelhasználású szerződésszám. és az hitelszerződés. azonosító számú ügyleteivel összefüggésben 48.804.208 - 48.804.208 forint tőke, illetve ezek után 2022. augusztus 22. napjáig járó 5.690.674 - 5.690.674 forint ügyleti és 1.135.997 - 1.135.997 forint késedelmi kamat, továbbá 2022. augusztus 23. napjától a kifizetés napjáig az érintett félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő ügyleti kamat és a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat egyharmadával megegyező mértékű késedelmi kamat megfizetésére.

[2] A keresete jogalapjaként hivatkozott a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 198. §-ára és 298-300. §-aira és a közvetítői szerződés 7.2. pont a) alpontjában foglaltakra. Állította, hogy az alperes a közvetítői szerződés 8.8. pont c) és g) pontjai szerinti kötelezettségeit megszegte, amikor nem a jogszabályok és a közvetítői szerződés rendelkezései szerint járt el és nem észlelte, hogy a megkötött hitelszerződésekkel érintett projektek nem feleltek meg a közvetítői szerződés 1. számú mellékletét képező terméknév (a továbbiakban: terméknév) feltételeinek. A finanszírozással érintett projektek nem tekinthetők funkcionálisan önálló műveletnek, az alperesnek észlelnie kellett volna, hogy a két ügylet egy beruházásnak tekintendő. Hivatkozott a jogosulatlan forrásfelhasználási eljárás anyagára, amelyből kitűnően a kizárólag pénzügyi tranzakciót megvalósító, továbbértékesítési célú ingatlanvásárlás nem tekinthető fejlesztési célnak. Emellett a terméknév hitel összegét meghatározó pontjának 2) alpontjába ütköző módon kétszer 50.000.000 forint került folyósításra gyakorlatilag egy cél, a megvásárolt ingatlanokon végrehajtott infrastrukturális fejlesztés érdekében.

[3] A Fővárosi Törvényszék ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 48.804.208 forintot, 5.690.674 forint ügyleti kamatot, 1.135.997 forint késedelmi kamatot, továbbá 48.804.208 forint után 2022. augusztus 23. napjától a kifizetés napjáig az érintett félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő ügyleti kamatot, valamint a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat egyharmadával megegyező mértékű késedelmi kamatot és 750.000 forint perköltséget. A keresetet ezt meghaladóan elutasította.

[4] A határozata indokolásában megállapította, hogy a terméknév Hitel összege alcímének 2. pontja szerint a hitelprogram keretében a közvetítő által egy kedvezményezettnek kihelyezett hitel összege legfeljebb 50.000.000 forint lehet. Ez a szerződési feltétel kedvezményezettek szerint maximálja a nyújtható támogatások összegét, emellett azt nem tiltja, hogy egy kedvezményezettnek több projektje is támogatásban részesüljön, feltéve, hogy a nyújtott támogatások összességükben nem lépik túl kedvezményezettenként az 50.000.000 forintot. A perbeli kedvezményezett összesen 100.000.000 forint hiteltámogatásban részesült, ezért az alperes megsértette a közvetítői szerződés terméknév Hitel összege alcímének 2. pontját, így a közvetítői szerződés 7.2. pont a) alpontja alapján fennáll a megtérítési kötelezettsége. Megállapította továbbá, hogy a (részben) jogosulatlan forrásfelhasználás következtében az Európai Unió, illetve Magyarország pénzügyi érdekei sérültek.

[5] A közvetítői szerződés 8.8. pontjának a), b), c), g) és h) alpontjainak megszegését nem találta bizonyítottnak. Az alperes a hitelprogram célkitűzéseit figyelembe vette, a hitelnyújtáshoz szükséges feltételeket biztosította és az utánkövetéses helyszíni ellenőrzés jegyzőkönyvének csatolásával igazoltan elvégezte a kedvezményezett utólagos ellenőrzését. Ezek a szerződésszegések ugyanakkor nem állnak ok-okozati összefüggésben a jogosulatlan forrásfelhasználás azon feltételével, hogy az Európai Unió vagy Magyarország pénzügyi érdekei sérültek vagy sérülhetnek.

[6] Az alperes az szerződésszám. számú hitelszerződésben nyújtott támogatással nem sértette meg a közvetítői szerződés terméknévának projektnév rendelkezéseit sem, ugyanis az megfelel a projektnév „(i) gépek, berendezések, egyéb tárgyi-eszközök, illetve immateriális javak beszerzésének és egyéb beruházások finanszírozása” pontjának. Nem kizárólag pénzügyi tranzakciót megvalósító, továbbértékesítési célú ingatlanvásárlás történt, mivel a kedvezményezett az ingatlanok megvásárlásával a saját vállalkozását is bővítette, emellett a helyrajzi szám5 hrsz. alatti ingatlanok tekintetében ipari park kialakításához kapcsolódó közmű-, út- és kerítésépítési munkálatokat végzett. Az programnév gazdaságfejlesztési célja a támogatott projekttel megvalósult mind a továbbértékesített, mind a saját használatban maradt ingatlanrészek tekintetében.

[7] Nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a kedvezményezett mikor kötötte meg az adásvételi szerződést, amellyel megvásárolta a perbeli ingatlanokat, ugyanis az adásvétel bejegyzése az ingatlan-nyilvántartásba csak az ipari park kialakítása után történt meg, emellett a közvetítői szerződés nem tartalmaz a kedvezményezettek vonatkozásában fenntartási kötelezettséget előíró rendelkezést.

[8] A felperes által utólag, 2014. június 18. napján kiadott, a kizárólag pénzügyi tranzakciót megvalósító, továbbértékesítési célú eszközvásárlás tilalmáról szóló, a közvetítőknél kiadott körlevél a felek viszonyában szerződéses kötelezettséget nem keletkeztetett, de az alperes ennek megfelelően járt el, mivel nem kizárólag pénzügyi műveletet tükröző tranzakciók kerültek támogatásra.

[9] Az alperes által biztosított támogatás a közvetlenül alkalmazható 1828/2006/EK rendelet 45. cikkébe sem ütközik, mert az ipari park kialakításának céljából történő ingatlan vásárlás gazdaságilag életképesnek minősül.

[10] Az alperes nem sértette meg az Európai Parlament és a ügyszám számú rendeletét sem, az ugyanis nem tartalmaz tiltó rendelkezést a spekulatív ingatlanfinanszírozás tekintetében.

[11] Az MNB 10/2017. (VIII. 8.) számú ajánlása a szerződéskötést követően keletkezett és nem kötelező erejű, ezért az az alperes kötelezettségzegését szintén nem alapozza meg.

[12] Az hitelszerződés. számú hitelszerződésben nyújtott támogatás megfelel a projektnév „(ii) meglévő üzleti tulajdon vagy bérelt infrastruktúra bővítése és/vagy fejlesztése” pontjának. Nem zárja ki a támogatás jogszerűségét az a tény, hogy az ingatlan vásárlására csak a hitelszerződés megkötését követően került sor. A projektnév a) pontja alapján nem kizárt új eszköz vásárlásának támogatása hitelszerződéssel és egy másik hitelszerződéssel egyidejűleg ennek az új eszköznek a fejlesztése.

[13] A két támogatott projekt egymással valóban szorosan összefügg, de mindkét beruházás önmagában és önállóan, funkcionálisan is alkalmas a gazdaságfejlesztési cél betöltésére, úgy is megvalósulhatott volna a hiteltámogatás, hogy a kedvezményezett kizárólag az szerződésszám. vagy kizárólag az hitelszerződés. számú szerződést köti meg. Nem tekinthető szerződésszegésnek az, hogy két hitelszerződés megkötése útján kívánták finanszírozni az ingatlanok megvásárlását, valamint fejlesztését. Az alperes szerződésszegése abban állt, hogy a kihelyezett hitelek összege meghaladta a közvetítői szerződés terméknév Hitel összege alcímének 2. pontja szerint kedvezményezettként nyújtható 50.000.000 forint maximumot.

[14] A felperes által hivatkozott jogellenes projektmegosztás tilalmát a közvetítői szerződés nem tartalmazza; az nem vonható le a felperes által hivatkozott 1083/2006/EK rendeletben foglalt projekt, művelet és prioritási tengely fogalmaiból sem, mivel mindkét hitelszerződés önmagában a közvetítői szerződésben foglalt támogatható projektet valósított meg.

[15] Az Európai Bizottság ügyszám2 számú jelentésének tényállása jelentősen eltér jelen perbelitől, az a jelen perben nem releváns.

[16] Az ugyancsak hivatkozott COCOF iránymutatás nem kötelező erejű, a felek jogviszonyában az alperesre kötelezettséget nem keletkeztet; a jelen perben az uniós jog értelmezésének kérdése nem merült fel.

[17] A 651/2014/EU bizottsági rendelet a közvetítői szerződés és a perbeli hitelszerződések megkötését követően lépett hatályba, azonban annak a felperes által hivatkozott rendelkezései szintén nem relevánsak a jelen perben.

[18] Nem osztotta a felperesnek azt az álláspontját, hogy a két támogatás igénybevétele együttesen eredményezte a jogosulatlanság megállapítását, mindkét ügylet tekintetében beállt a költségvetési érdeksérelem, ezért mindkét támogatás vonatkozásában fennállna az alperes megtérítési kötelezettsége. Az a körülmény, hogy kettő hitelszerződést is kötöttek, még nem minősül a szerződés megszegésének. A jogsértés abban állt, hogy az egy kedvezményezettre vonatkozó 50.000.000 forint összegű korlát miatt az alperes az hitelszerződés. számú szerződést meg sem köthette volna a kedvezményezettel.

[19] Megállapította, hogy az alperes a közvetítői szerződés 7.2. pont a) és c) alpontjai alapján a folyósítás napjától járó ügyleti kamatot, valamint a visszafizetésre vonatkozó felperesi felszólítás időpontjához igazodóan késedelmi kamatot is köteles fizetni.

[20] Az ítélet keresetet részben elutasító rendelkezésével szemben a felperes, míg a keresetnek részben helyt adó részével szemben az alperes fellebbezett.

[21] A felperes fellebbezésében kérte az ítélet részbeni megváltoztatását és az alperes marasztalását a keresete szerinti további 48.804.208 forint és ennek járulékaiban, továbbá az alperes első- és másodfokú perköltsége megfizetésére kötelezését.

[22] Álláspontja szerint a terméknév mint a közvetítői szerződés részét képező melléklet megsértése önmagában a közvetítői szerződés 8.8. pont c) és g) alpontjaiban foglaltak megsértését eredményezi. Az alperesnek a vonatkozó dokumentumok alapján a két ügylet céljából és a végső kedvezményezett személyének azonosságából tudnia kellett volna, hogy a megkötésre kerülő ügyletek nem felelnek meg a terméknév feltételeinek. Az elsőfokú bíróság ellentmondásosan állapította meg, hogy a terméknév céljai nem teljesültek maradéktalanul, emellett azonban a hitelprogram céljai megvalósultak.

[23] Az ítéletben foglaltakkal ellentétben a jogosulatlan forrásfelhasználás a közvetítői szerződés megsértésével okozati összefüggésben áll, a jogosulatlan forrásfelhasználás fogalmi részét képezi az érdeksérelem, amelynek bekövetkezte nem volt vitatott.

[24] Állította, hogy a gazdasági célú felhasználásnak a finanszírozás valamennyi részfolyamata során meg kellett volna valósulnia. Megjegyezte, hogy az ügyletkötésekkor a rész-szabálytalanság fogalma nem volt ismert, így amennyiben a gazdaságfejlesztési cél akár részben nem valósult meg, az önmagában céltól eltérő felhasználást és a közvetítői szerződés megsértését jelenti, amely visszafizetési kötelezettséget eredményez.

[25] Az szerződésszám. számú ügyletnél az ingatlanok megvásárlása és ezáltal a saját vállalkozás bővítésének megvalósulása nem azonosítható az előírt gazdaságfejlesztési célok teljesülésével. A továbbértékesítés folytán megállapítható, hogy az ügylet spekulatív célú volt, amely nem felel meg a közvetítői szerződésben meghatározott célkitűzésnek, így a forrásfelhasználás jogosulatlan volt. E szempontból jelentősége van annak, hogy a kedvezményezettel kötött szerződések megkötésének dátuma 2014. március 12. napja volt, míg a továbbértékesítés dátuma 2014. március 17-e, amikor a végső kedvezményezett még tulajdonjogot sem szerzett az ingatlanon. Az uniós források finanszírozása során a célhoz kötöttségnek minden időpontban teljesülnie kell.

[26] Utalt arra, hogy az adásvételi szerződések tartalma alapján az alperes is egy célnak tekintette az ingatlanok megvásárlását és azok fejlesztését. A projekt darabokra osztása, a funkcionális projekt megosztás a több finanszírozás elnyerése céljából az uniós forrású finanszírozások során tilalmazott tevékenység. Az erre irányadó uniós jog körében hivatkozott a 800/2008/EK rendelet (41) preambulumbekkezdésére, valamint a 13. cikk (10) bekezdésében foglaltakra. A gazdasági oszthatatlanság kritériumként a 2006. évi regionális

állami támogatásokról szóló iránymutatás 160. pontjában is megjelent. Nem értett egyet azzal, hogy a COCOF iránymutatás ne lenne kötelező erejű, mivel az EU forrású finanszírozások esetében a közvetítői szerződés és a terméknév szabályrendszerén túl az uniós jogot, köztük a másodlagos jogforrásnak minősülő iránymutatásokat is figyelembe kell venni.

[27] Az alperes fellebbezésében kérte az ítélet részbeni megváltoztatását és a teljes kereset elutasítását, továbbá a felperes első- és másodfokú perköltség megfizetésére kötelezését.

[28] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a közvetítői szerződés mellékletét képező terméknévnek a hitel összegére vonatkozó rendelkezésének a tartalmát tévesen és iratellenesen értelmezte. A Hitel összege alcím ugyanis nem az egy kedvezményezett részére kihelyezhető összes hitel maximumát írja elő, hanem azt, hogy az egy kedvezményezett részére kihelyezhető egy projektre vonatkozó hitel összege nem haladhatja meg az 50.000.000 forintot. Ez az előírás pedig a perbeli esetben nem vitatottan nem sérült. Hivatkozott e körben a rPtk. 200. § (1) bekezdésében foglaltakra, a szerződés tartalmának szabad megállapítására. Állította, hogy az azonos tartalmú, blanketta közvetítői szerződés rendelkezései alapján más kedvezményezettekkel is kötöttek 50.000.000 forint összeget meghaladó hitelszerződéseket.

[29] Állította, hogy a felek között nem volt vitás a szerződés irányadó pontjának az az értelmezése, hogy az 50.000.000 forint korlát projektenként és nem kedvezményezettenként értendő, ezzel ellentétes álláspont a jogosulatlansági eljárások során sem merült fel. A felperes által csatolt értesítés alapján a jogosulatlan forrásfelhasználás indoka a projekt feldarabolása volt.

[30] Ennek alapján az elsőfokú ítélet a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 342. §-ába ütközően túlterjeszkedik a felperes keresetén. A felperes a jogosulatlanságot megalapozó jogsértésként ugyanis kifejezetten a projekt darabolást jelölte meg, a jogosulatlansági döntésben foglaltakkal egyezően. Ezen hivatkozását a perfelvételi tárgyaláson is megerősítette és nem tett olyan kereseti tényállítást, amely szerint a szerződésszegő magatartás a kedvezményezettenként 50.000.000 forint érték túllépése lenne. Hivatkozott e körben a Pp. 341. § (1) bekezdése szerinti teljesség elvére és a kérelmen túlterjeszkedés tilalmára vonatkozó joggyakorlatra is, valamint idézett a Pp. 342. §-ához fűzött miniszteri indokolásból.

[31] Állította, hogy a közvetítői szerződés a rPtk. 205. § (1) bekezdése szerinti általános szerződési feltételt tartalmaz, amelynek a rPtk. 207. § (2) bekezdése alapján a fogyasztóra kedvezőbb értelmezését kell elfogadni.

[32] Végül hivatkozott arra is, hogy a kereset előterjesztése a polgári jog alapelveibe, a rPtk. 4. § (1) és (4) bekezdéseibe ütközik és az elsőfokú bíróságnak hivatalból észlelnie

kellett volna a törvénysértést abban a tekintetben, ha a kötelezést olyan a felperesi nyilatkozatra alapítja, amely a felperes korábbi saját állításaival és értelmezési gyakorlatával is szembemegy.

[33] A felperes fellebbezési ellenkérelmében – azt annak tartalma szerint értelmezve – kérte az ítélet alperest marasztaló rendelkezésének helybenhagyását.

[34] Álláspontja szerint az alperes a közvetítői szerződést pályázati eljárás alapján kötötte meg, a kiírás feltételeit ismerte, elfogadta, így a blanketta szerződésre hivatkozása elkésett. Nincs relevanciája annak, hogy más közvetítőkkal milyen tartalmú szerződéseket kötött.

[35] Vitatta, hogy a szerződés szerinti terméknév általános szerződési feltételnek minősülne, az ugyanis nem felel meg a rPtk. 205/A. § szerinti fogalomnak, hiszen magának a közvetítői szerződés alapján kihelyezésre kerülő ügyletnek, a terméknek, azaz a közvetítői szerződés tárgyának a feltételeit rögzítette.

[36] Az alperes iratellenesen állítja, hogy nem kifogásolta a kétszer 50.000.000 forint összegű hitel kihelyezését. Hivatkozott e körben a jogosulatlan forrásfelhasználási eljárás eredményéről szóló értesítésre és a jogosulatlansági eljárás vizsgálati jegyzőkönyvében foglaltakra, a mesterséges projekt darabolás meg nem engedhetőségének rögzítésére. Az egy projektcélt a két hitelügylet együttes céljaként kell érteni.

[37] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem tért el az általa előadott kérelmekről, mivel a marasztalás a kereseti kérelem tartalmával részben egyező volt és a keresetlevele 3.2.4. pontjában megjelent a hivatkozás az 50.000.000 forint finanszírozási korlát vonatkozásában, továbbá a 2023. április 11-i nyilatkozatában is a projekt darabolás körében erre az összeghatárra mint korlátra hivatkozott. Mindezen túl a bíróság jogosult volt vizsgálni a marasztalás alapjául szolgáló jogosulatlan forrásfelhasználás okait és a kereseti kérelem szerint előterjesztett további indokokat és okokat. A jogosulatlan forrásfelhasználás megállapítására irányuló döntések okiratként értékelhetők, az azokban foglaltak alapot jelenthetnek a kereseti kérelem petituma szerinti marasztaláshoz. A keresetében több szerződésszegő magatartást is megjelölt, köztük a terméknév feltételeinek a megsértését is; a bíróság mérlegelési körébe tartozik, hogy melyik hivatkozást tartja megalapozottnak.

[38] Megjegyezte, hogy az elsőfokú bíróság az ítélete [34] pontjában a kereseti kérelme hivatkozását foglalta össze, így az jogellenes nem lehet.

[39] Álláspontja szerint az alperes rPtk. 4. §-ára történt hivatkozása – bővebb kifejtés hiányában – elbírálásra alkalmatlan.

[40] A fellebbezések érdemben az alábbiak szerint megalapozatlanok.

[41] A Fővárosi Ítéltábla – a Pp. 380. §-ában foglalt feltételek fennállta hiányában – a felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján a fellebbezések és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között gyakorolta. A felperes fellebbezése az ítélet keresetet részben elutasító rendelkezésére vonatkozott, míg az alperes fellebbezése a keresetnek helyt adó részét fedte le, ezért a jogorvoslati kérelmek a teljes határozatra kiterjedtek, annak nem volt fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett része [Pp. 358. § (5) bekezdés].

[42] Az elsőfokú bíróság érdemben helytállóan kötelezte az alperest 48.804.208 forint és ennek járulékai megfizetésére és emellett érdemben helytállóan utasította el a további, ugyanilyen összegű marasztalás iránti keresetet, azonban annak indokaival a Fővárosi Ítéltábla nem értett egyet.

[43] Az elsőfokú bíróság ugyan megfelelően rögzítette a felperes kereseti kérelmét, azonban azon a Pp. 342. § (1) és (3) bekezdéseiben foglaltak megsértésével túlterjeszkedett, amikor a jogosulatlan forrásfelhasználást és az alperes marasztalását arra alapozta, hogy a terméknév Hitel összege címének 2. pontja azáltal sérült, hogy egy kedvezményezett kétszer részesült hiteltámogatásban. Az alperes helytállóan hivatkozott arra, hogy a felperes a keresetét nem erre a körülményre, hanem – az ingatlanvásárlási és spekulatív cél támogatásának meg nem engedhetősége mellett – arra hivatkozással terjesztette elő, hogy a kedvezményezett valójában egy projektre kapott kétszeri támogatást, jogosulatlanul feldarabolva a projekt egymással összefüggő részeit.

[44] A Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy a kedvezményezettenkénti legfeljebb 50.000.000 forint hiteltámogatási korlátra hivatkozást eleve nem tartalmazó kereseti kérelem tisztázása körében a 2023. március 8-án lefolytatott perfelvételi tárgyaláson az elsőfokú bíróság azon kifejezett kérdésére, hogy kíván-e az egy kedvezményezett részére folyósítható legfeljebb 50.000.000 forint korlátra hivatkozni, a felperes akként nyilatkozott, hogy a keresetében foglaltakat tartja fenn, majd a 2023. április 28-i perfelvételi tárgyaláson feltett újabb kérdésre, hogy az 50.000.000 forint korlátozás egy-egy projektre vagy egy-egy kedvezményezettre vonatkozik-e, azt adta elő, hogy a projekt darabolás (tilalma) miatt nem lett volna lehetőség arra, hogy az alperes kétszer 50.000.000 forint támogatást folyósítson a kedvezményezettnek. A 14. sorszámú beadványában szintén megerősítette, hogy a terméknév rendelkezéseinek megsértése a projekt feldarabolásából adódik és e nyilatkozata nem értelmezhető akként, hogy a jogosulatlan forrásfelhasználást a kedvezményezettenkénti összeghatár megsértésére alapozva is állította.

[45] A felperes keresetlevelében előadottakra, valamint a kifejezett kérdésekre adott határozott válaszaira tekintettel az általa érvényesített jogot megalapozó hivatkozásokat csak akként lehetett érteni, hogy a felperes a jogosulatlan forrásfelhasználást nem abban látta, hogy

az alperes egy kedvezményezett részére kétszer folyósította a maximális összeget, hanem (az ingatlanvásárlási és továbbértékesítési cél elfogadhatatlansága mellett) állítása szerint az az egy projekt jogosulatlan feldarabolása, alprojektekre osztása által valósult meg.

[46] A Pp. 2. § (1) bekezdése szerint a felek szabadon rendelkeznek perbe vitt jogaikkal.

[47] A (2) bekezdés szerint a bíróság – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van.

[48] A Pp. 342. § (1) bekezdése az érdemi döntés korlátai között rögzíti, hogy – a fenti alapelveknek megfelelően – az érdemi döntés nem terjedhet túl a kereseti kérelmen, az ellenkérelmen és a beszámítási kérelmen.

[49] A (3) bekezdés kimondja, hogy törvény eltérő rendelkezése hiányában az érdemi döntés nem terjedhet ki olyan jogra, amelyet a fél a perben nem állított.

[50] A Pp. 342. § (3) bekezdésének szabályozásából következően a kereseten túlterjeszkedés tilalma magában foglalja azt is, hogy a bíróság érdemi döntése nem terjedhet ki olyan jogra, amelyet a fél a perben nem állított; a fél magánautonómiájának tiszteletben tartása mellett nem megengedhető, hogy a bíróság a kereset szerinti kérelemnek megfelelően, de a fél jogállásától eltérő joggalapon döntsön.

[51] Az alperes támogatás visszafizetési kötelezettségét megalapozó jogosulatlan forrásfelhasználás tehát az elsőfokú bíróság által figyelembe vett oknál fogva nem volt megállapítható.

[52] A Fővárosi Ítéltábla megjegyzi, hogy az alperesnek az általános szerződési feltétel nem egyértelmű tartalmára és a rPtk. 207. § (2) alkalmazhatóságára hivatkozása a Pp. 373. § (1) bekezdése alapján meg nem engedett ellenkérelem-változtatásnak minősül, ennek értékelése azonban a fent kifejtettekre tekintettel, a kereseti kérelem ilyen tartalmú hivatkozása hiányában amúgy is szükségtelen volt.

[53] Mivel az alperes marasztalására nem kerülhet sor azon az alapon, hogy az egy kedvezményezettnek folyósított több hitel jogosulatlan forrásfelhasználásnak minősül, szükségtelen volt annak mérlegelése is, hogy a felperes magatartása a közvetítői szerződés értelmezése kapcsán polgári jogi alapelveket sért-e.

[54] Az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértése, az alperesnek a keresetben nem szereplő állítás alapján történt marasztalása az alábbiak szerint nem vezethet az ítélet megváltoztatásához és a teljes kereseti kérelem elutasításához – mint azt az alperes a fellebbezésében kérte.

[55] A kereset alapjául szolgáló jogállítások az e körben szükséges nyilatkozatok megtétele folytán a másodfokú eljárásban elbírálhatók voltak, illetve az elsőfokú bíróság e körben felülbírálatra alkalmas megállapításokat tett. Az elsőfokú bíróság a gazdaságfejlesztési cél megvalósulását és erre tekintettel a projekt támogatható voltát megállapíthatónak találta az szerződésszám. számú hitelszerződés esetén is, emellett a jogellenes forrásfelhasználást a projekt megosztás tilalma által sem látta megvalósulni, rögzítve, hogy egyrészt ilyen tilalmat a közvetítői szerződés nem tartalmaz és az nem következik a hivatkozott uniós szabályozásból sem; másrészt mindkét projektet a terméknév projektnév rendelkezései a) pont (i), illetve (ii) alpontjainak megfelelően, külön-külön is finanszírozhatónak találta.

[56] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróságnak e megállapításaival azonban nem értett egyet.

[57] A projekt feldarabolásának tilalma ugyan a közvetítői szerződésben, illetőleg a terméknévben kifejezetten rögzítésre nem került, az azonban egyértelműen következik az uniós forrásból biztosított hitelre tekintettel a jelen közvetítői szerződésre is irányadó uniós szabályozásból. A közvetítői szerződés több helyen is utal az Európai Regionális Fejlesztési Alapból történő hitelyújtásra, az előzmények és a szerződésben használt fogalmak között hivatkozik – egyebek mellett – az Európai Unió Tanácsa 1083/2006/EK rendeletére, valamint a 800/2008/EK rendeletére is. A közvetítői szerződés megkötésekor hatályban volt, ezért irányadó 800/2008/EK rendelet (41) preambulumbekzdése szükségesnek tartja annak megelőzését, hogy valamely nagyberuházási projektet mesterségesen alprojektekre osszanak fel, ezáltal kikerülve a rendelet szerinti bejelentési határértékek alkalmazását. A 13. cikk (10) bekezdése ennek megfelelően kimondja, hogy a nagyberuházások alprojektekre történő mesterséges felosztásának megelőzése érdekében valamely nagyberuházás egyetlen beruházásnak minősül abban az esetben, ha a beruházást ugyanazon vállalkozás vagy vállalkozások valósítják meg hároméves időszakon belül, és a beruházás gazdaságilag oszthatatlan módon összekapcsolódó tárgyi eszközökből áll.

[58] A fenti kritériumok alapján az ingatlanok megvásárlása majd azokon fejlesztések végrehajtása kétségtelenül egyetlen beruházást képez; ugyanaz a vállalkozás rövid időn belül valósítja meg és az ingatlanok, valamint az azokon létesített ipari park nyilvánvalóan gazdaságilag oszthatatlan módon összekapcsolódnak. A két ügylet egymással szorosan összefügg, az első projektre épül a második projekt, amelyekkel a kedvezményezett összességében egy beruházást, a gazdaságfejlesztési célt tekintve támogatásra alkalmas fejlesztést, ipari park létesítését kívánta megvalósítani.

[59] Az elsőfokú bíróság indokolásában maga is megállapította, hogy a két projekt egymással összefügg, azonban ennek jogkövetkezményei levonását elmulasztotta.

[60] A Fővárosi Ítéltábla megállapította azt is, hogy az ingatlanok fejlesztési célra történő megvásárlása, majd az így megvett ingatlanokon történő fejlesztések megvalósítása céljából külön-külön támogatás igénylésének az irányadó uniós jog kifejezett előírása hiányában sem lenne helye, mivel ez a rPtk. 4. § (1) bekezdése szerinti jóhiszemű és tisztességes eljárás és az 5. § (1) és (2) bekezdései szerinti rendeltetésszerű joggyakorlás követelményénél fogva is kizárt.

[61] A fentiekre tekintettel jogosulatlan forrásfelhasználás valósult meg azáltal, hogy a kedvezményezett a valójában egy beruházására kétszer kapott fejlesztési hitelt.

[62] Mivel az alperes nem tette vitássá, hogy a hitel kétszeri folyósítása a közvetítői eljárására vezethető vissza, a közvetítői szerződés 7.2. pont a) alpontja alapján a jogosulatlanul folyósított hitel és a 7.2. pont b) és c) alpontjai szerint ennek kamatai felperesnek megtérítésére köteles.

[63] Az szerződésszám. számú hitelszerződésre nyújtott támogatás esetében a jogosulatlan forrásfelhasználás attól függetlenül is megállapítható, hogy e beruházás jogosulatlanul leválasztásra került a fejlesztési célú, egységes projektről.

[64] A közvetítői szerződés az előzmények között kifejezetten utal arra, hogy a közvetítői szerződés megkötésére az programnév végrehajtása érdekében került sor, és a szerződés 8.8. pont a) és l) alpontjai a közvetítő kötelezettségvállalásai között kifejezetten rögzítik, hogy az programnév célkitűzéseinek megfelelően kell a hitelkeretet felhasználni, kihelyezni. Ennélfogva az alperesnek a támogatásra jogosultságról akkor is az programnév célkitűzéseire tekintettel kellett döntenie, ha e célok a terméknév Támogatható, illetve Nem projektnév és Kedvezményezettek részében kifejezetten rögzítésre nem is kerültek. Az programnév célkitűzése pedig – az Európai Regionális Fejlesztési Alapból történő hitelnyújtásra vonatkozó, fentiek szerint irányadó uniós rendelkezésekkel egyezően – a gazdaság tartós növekedésének elősegítése, a produktív szektor versenyképességének erősítése céljából fejlesztések megvalósítása, technológiai és infrastrukturális korszerűsítés és innovatív képességek növelésének lehetővé tétele. E támogatandó, kifejezetten fejlesztési célra tekintettel az ingatlan vásárlása nem minősül olyan beruházásnak, amely az programnév keretében finanszírozást tenne lehetővé. A Fővárosi Ítéltábla rámutat arra, hogy az ingatlanvásárlás önmagában befektetési célú tevékenység, amely a fejlesztési, technológiai és infrastrukturális korszerűsítés megvalósítása célkitűzéssel össze nem egyeztethető. Az elsőfokú bíróság tévedett, amikor az ingatlanvásárlást a megvásárolt ingatlanokon tervezett fejlesztésekre tekintettel találta támogathatónak, tekintettel arra, hogy ennek figyelembevételével a már külön támogatásban részesült hitelszerződés. számú hitelszerződésnél figyelembe vett projektcélokat is értékelt. Emellett az elsőfokú bíróság által

szintén figyelembe vett „saját vállalkozás bővítése” nem tekinthető támogatható célnak, mivel a hitelprogram célja nem a vállalkozások vagyongyarapodása, hanem a fejlesztések által a gazdasági versenyképességének az elősegítése.

[65] A fentiekre tekintettel az ingatlanok megvásárlása céljából a forrás kihelyezése mindenképpen jogosulatlan forrásfelhasználást valósított meg, amelyet azonban tovább erősít az a körülmény, hogy a kedvezményezett az ingatlanok megvásárlásának időpontját követően a megosztással keletkezett ingatlanok egy részét azonnal tovább is értékesítette, amely a beruházás – nyilvánvalóan nem támogatandó – spekulatív célját fedi fel. A Fővárosi Ítéltábla e körben rámutat arra, hogy jelentősége nem annak van, hogy a kedvezményezett előbb az ingatlanok egy részén fejlesztéseket valósított meg és a további adásvétel hatályosulására csak ezt követően került sor, figyelemmel arra, hogy az ingatlanok megvétele után a még meg nem osztott ingatlanok egy részének a gyakorlatilag azonnal történő továbbértékesítése kizárja, hogy a támogatás összege a kedvezményezett gazdasági pozíciójának, versenyképességének javítása, technológiai infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése érdekében kerüljön felhasználásra.

[66] A fent kifejtettekre tekintettel – az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően – a jogosulatlan forrásfelhasználás és a közvetítő alperes ebből eredő visszatérítési kötelezettsége két okból: a projekt egy részének meg nem engedett leválasztása, a projekt darabolás és az szerződésszám. számú hitelszerződés esetében a beruházás tárgyának támogatásból való kizártsága miatt is fennáll.

[67] Ennek alapján a keresetnek részben – a projektről jogosulatlanul leválasztott és nem támogatható tárgyú beruházásra kötött szerződésszám. számú hitelszerződésben nyújtott támogatás megtérítése tekintetében – történő helyt adás érdemben megalapozott.

[68] A felperes álláspontjával szemben az egy beruházás mesterségesen alprojektekre osztása nem jelenti azt, hogy mindkét támogatott projekt esetében jogosulatlan forrásfelhasználás valósult volna meg. A felperes tévesen hivatkozott arra a fellebbezésében, hogy az egyik ügylet esetében a terméknév feltételeinek nem teljesülése és a jogosulatlan forrásfelhasználás megállapíthatósága mindkét projekt és nem csupán az ezen ügylet és az e projekt támogatása céljából megkötött hitelszerződés esetében eredményez visszatérítési kötelezettséget. Az hitelszerződés. számú hitelszerződésben támogatott projekt – a felperes által nem vitatottan (2023. június 13-i 14. sorszám alatti beadvány 3. oldal második bekezdés) – megfelelt a terméknév alapján a fejlesztési célú beruházásnak, ezért annak alapján a kedvezményezett megalapozottan jutott a közvetítői szerződés szerint folyósítható hitelhez. Az a körülmény, hogy a kedvezményezett a támogatható beruházásról leválasztott önálló ügylet esetében további hitelre nem jogosult, nem teszi a feltételeknek egyébként megfelelő, másik hitelkihelyezést is jogosulatlan forrásfelhasználássá, hiszen a kedvezményezett e fejlesztés megvalósítása érdekében megalapozottan jutott finanszírozáshoz. A Fővárosi Ítéltábla megjegyzi, hogy a felperes a 2023. szeptember 20-i 20. sorszámú beadványában maga is akként nyilatkozott, hogy az alperes akkor járt volna el helyesen, ha az

ingatlanszerzés és fejlesztés célját együttes projektcélnak tekintve ezen együttes célra folyósít összesen 50.000.000 forint kölcsönt.

[69] Ezek alapján, mivel az hitelszerződés. számú hitelszerződés esetében jogosulatlan forrásfelhasználás nem volt megállapítható, az alperesnek a közvetítői szerződés 7.2. pont a) alpontja szerinti visszatérítési kötelezettsége nem áll fenn, így az alperesnek a 48.804.208 forint és ennek kamatai visszafizetésére kötelezése mellett az ezt meghaladó kereset elutasítása érdemben megalapozottan történt.

[70] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helytálló ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján eltérő indokolással helybenhagyta.

[71] Az ítélet helybenhagyása folytán egyik fél fellebbezése sem vezetett eredményre és a peres felek azonos mértékű, a 32/2003 (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja szerint számított, áfát nem tartalmazó jogtanácsosi- illetve ügyvédi munkadíjat, valamint 2.500.000 - 2.500.000 forint jogorvoslati illetéket számítottak fel, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 364. §-a szerint alkalmazandó Pp. 83. § (2) bekezdése alapján akként rendelkezett, hogy egyik fél sem köteles perköltség megtérítésére, a felek a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk kötelesek viselni.

Budapest, 2024. június 4.

Dr. Kurucz Zsuzsánna s.k.

a tanács elnöke

Dr. Kolozs Balázs s.k.

előadó bíró

Dr. Matosek Edina s.k.

bíró